

Ennek a számnak az ára 30 fillér.

Negyvenkilencedik évfolyam.

49. szám.

Debrecen, 1929 december 7.

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

SZERKESZTIK: DR. KUN BÉLA ÉS DR. RÉVÉSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

A kollégium jövője.

Több oldalról kaptam szemrehányást, hogy a kollégium anyagi helyzetéről írt cikkeimet befejezetlenül hagytam. Azt könnyű megírni — hangzik innen is, onnan is —, hogy válságos a helyzet, ám aki nem tud orvosságot, az a különben is közismert betegség nyilvános mutogatásával ne okozzon riadalmat.

Nem akarom azt mondani, hogy tudok orvosságot. De mindenesetre meg volna a magam terve a kollégium anyagi helyzetének orvoslására, olyan, amelynek következetes keresztülvitelével aránylag rövid idő alatt talpra lehetne állítani a kollégiumot. Ha ugyan az ellenkező érdekek malomköve össze nem törné, mint az állami pénzügyek rendbehozatalánál Hegedűs Lorántot.

Az egyházkerület közgyűlése még a tavasszal kiküldött ezen kérdésekkel foglalkozásra egy bizottságot, mely a közel múltban meg is alakult, előadót választván magának. Ennek a bizottságnak a feladata lesz részletes programot adni s a bizottság előadójának szép kötelessége a program javaslatát kidolgozni. Nem lehet céлом a nagy figyelemmel várt munkának elébe vágni. De hogy a csupán vaktában, gondolat nélkül kárhuztatás vádjá ne emelkedhessék ellenem, rámutatok néhány lehetőségre, hangsúlyozva, hogy ezek ugyan nagyjára kicsiségeknek látszanak, de sok kicsi sokra nő.

A kiadások közt egyedül az adminisztrációs költségeket látom csökkenthetőnek. Nem akarom ismételni a már elmondottakat, de emlékeztetek arra, hogy a Baltazár-amerikai alapítvány vagyongazdálkodása összesen 149 P-be került egy év alatt. Azonkívül nekem három félnapi munkámba, amennyi idő alatt végzem el a könyvelés, számadás-összeállítás és költségvetés-készítés munkáját. A kollégium és egyházkerület évi pénztári forgalma körülbelül ötvenszer akkora, mint a Baltazár-alapítványé, a naplók tételszámai mintegy negyvenszeresét teszik az alapítvány tételszámainak. Tudom azonban, hogy itt vannak összevont tételek is,

vegyünk tehát százszor annyit. Ez alapon úgy számítom, hogy a bank kezelési költség címén nem számíthatna fel többet évi 7000 pengőnél. Viszont az itt három félnap alatt elvégzett munkákért ott háromszáz félnapot lehet számítani. De legyen négyszer annyi — számítsunk minden egy tételt a kollégiumi számadásban a Baltazár-alapítvány tíz tételével felérőnek —, akkor is elég ezerkétszáz félnap, azaz hatszáz nap, azaz két embernek egy évi munkaideje. Mert annyit, amennyit én egyéb foglalkozásom mellett barátságból dolgozom az alapítványnak egy félnap alatt, dolgozhatik a kollégiumnak is a fizetett tisztviselője.

Nyilvánvaló tehát, hogy mivel így két munkaerővel el lehetne látni a kollégiumi adminisztrációt s kisebb helyiségben kevesebb fűtőanyag, kevesebb világítás fogyna el, kevesebb szolga kellene és nagyon sokkal kevesebb papíros: ezen a réven mindenesetre érhető el jelentős megtakarítás.

A fenntartótestületek évi hozzájárulásának emelése egyes esetekben nem is jelent emelést, csak az eredetileg adott hozzájárulás reális értékének megadását. Ezen a címen is el kell érni évente tíz-tizenötezer pengőt. De nem szabad figyelmen kívül hagyni az állam bármely módon kieszközlendő támogatását sem. A debreceni kollégium is tett annyi szolgálatot a nemzeti nevelés ügyének, mint a különböző derék és hazafias szerzetrendek, amelyek bővében kaptak állami támogatást. A debreceni kollégium is ad helyet sok egyetemi hallgatónak, tehát amint a pécsi Maurinum kollégium, úgy a debreceni református kollégium is érdemel állami támogatást. Ennek a célnak elérésére össze kell fogni mindenkinek, akinek a közügyek intézésében valami szava van, politikai pártkülönbség nélkül, mert ez az egész magyar reformátusságnak, sőt általában az egész nemzeti kultúrának és a vallásfelekezetek közötti békekességnek nagy ügye. Nagyon nagy hiba, hogy ilyen és ehhez hasonló nagyfontosságú kérdésekben nem indulnak nálunk tervszerű akciók, mindenikünk a maga kezére akar dolgozni s igen sokszor egymás ellen énekelünk,

Az erők összefogásával pedig az ilyen törekvéseket meg lehetne valósítani.

Meg kell keresni a magyar református közönséget is. Nem szabad engedni, hogy a kollégium hovatovább idegenné váljék a Tiszántúl magyarságára, sőt református magyarságára nézve is. A mostani nehéz gazdasági viszonyok közt nem várok sokat ettől az akciótól, de valamit éspedig hitem szerint évről-évre többet, fog jelenteni ez is.

Végül nem szabad megijedni, ha szükséges az iskolai díjak felemelésétől sem. Hamisan interpretált humanizmus az, hogy a mi iskoláknak nem szabad drágábbnak lenni, sőt olcsóbbnak kell lenni más iskoláknál. A szegény fiú, ha jó tanuló, ügyis kap tandíjmentességet. Aki meg nem szegény, vagy nem jó tanuló, fizessen, vagy menjen más iskolába. Nem kell félni attól, hogy nem marad elég tanulónk. Legfeljebb a felső osztályok párhuzamosításának nem csekély gondjától menekülünk meg.

Különösen nem sok értelme van a gimnáziumi bentlakás hihetetlenül olcsó árának. Ezt a bentlakást át kell alakítani jó internátussá és rendesen megfizettetni. Nehány szegény fiúnak, az igazán szegényeknek és méltóknak akkor is lesz ingyen helye. Más az eset most, mint volt régen. Régen az egész Tiszántúl ifjúsága jött ide tanulni, akkor tehát sok volt az igazán szegény. Most a szegény szülők is, sőt tán méginkább, a közelebb eső gimnáziumokban taníttatják a gyermekeiket, a debreceni kollégium gimnáziumában sincs ma már olyan sok szegény gyermek. Csak azért adni pedig ingyen lakást soknak, mert régen is soknak adtak, semmikép sem megokolt.

Én szívesen venném, ha minden fokon ingyen tanulhatna mindenki, aki tanulni akar. De mikor egyik oldalt azt látom, hogy az egyik oldalon nem annyira a tanulás a cél, mint inkább a megélhetést biztosító diploma szerzése, a másik oldalon meg a folytonos anyagi hanyatlást, azt mondom, hogy igenis szelekcióra volna szükség, még anyagi áldozat árán is, hát még mikor a szelekció egyszersmind az anyagiakban megerősödésnek is egyik eszköze lehet.

Ismétlem, mindez kicsiny orvosság, de olyan cseppek, amelyekből ha nem is tenger, jókora tavacska kikerül.

Ellenben az igazi orvosság az egész eddigi kezelés gyökeres megváltoztatása, a túlságosan is nagyranőtt bürokrácia kellő mederbe szorítása és az autonomia nehézkességének kiküszöbölése.

Mert a bürokrácia magában is elég baj szülője a világon. Az autonomia magában is nehézkessé teszi a gazdálkodást. De ha a kettő egyesül, megölője lehet minden előhaladásnak.

K. B.

Az árva szónak csak szavadban van meg a távlata s azonnal elvész az, ha egy bélyeget föl kell ragasztanod ?

A liturgiális törvény végrehajtásának problémái.

Országos zsinatunk megállapította „a magyarországi református keresztyén egyház istentiszteleti rendtartása” című törvényünk szövegét. Rendelkezéseit elolvastam. Bármilyen szép alkotásnak tűnik is az fel, kénytelen vagyok a temetésre vonatkozó rendelkezések végrehajtási nehézségeire idejében reámutatni, hogy a törvényt életbeléptető hatóságok idejében eliminálhassák azokat. Amennyiben u. i. azt nem tennék: esetleg végrehajthatlanná válik a törvény idevágó rendelkezése, ami semmiestre sem volna kívánatos.

A törvény 29. §-a kimondja: „A temetés lelkész nélkül nem végezhető.”, a 33. § pedig: „Minden temetési szertartás a temető kertben ér véget. Rendje: 1. Fohász és bibliaolvasás. 2. Hiszekegy. 3. Gyászolók megáldása. 4. A gyülekezet éneke. Gyönyörű szép rendelkezések, méltók arra, hogy végrehajtásukról kellő gondoskodás történjék. Éppen azért reá kell mutatnom, hogy tömeggyülekezeteinkben miféle akadályai vannak. Azt jelenti ez a rendelkezés, hogy minden temetés lelkész által végzendő, aki a halottat kikíséri a sírig. Ez pedig nagy gyülekezetekben és nagy városokban azt jelenti, hogy a lelkésznek egy-egy temetésnél átlagosan 3—5 km-t, esetleg többet is kell gyalognia. A temetési szertartás és kikísérés tehát átlagosan 2—3 órai időt vesz igénybe, mert a temetési menet lassú és ünnepélyes. Téli rövid nappalokon, mikor legtöbbször a halálozás, megeshetik, hogy egy vagy két héten át naponként két-három temetés esik egy lelkészre. Két ilyen temetés, a szellemi fáradságot nem is számítva, fizikailag annyira kifárasztja a lelképásztort, hogy szellemi munkát aznap este, már fizikai fáradsága miatt sem lesz képes végezni. Mikor jut ideje a bibliaórákra, vasárnapi ígehirdetésre való készülésre, mikor a feltétlen szükséges szellemi utánpótlásra, adminisztrációra, lelképásztori munkára? Ezek pedig sokszor olyan sürgősek, hogy a temetésekkel egybeesnek. Ma u. i. a legjobb esetben a temetések 50%-a történik „papszóval”. Az új rendelkezés tehát kétszerannyivá teszi a temetések számát, de négyszerannyivá az azokkal eltöltendő időt. A sok temetés gépszerűvé teszi a lelképásztori temetést szolgálatot. Ebben az esetben pedig nem éri el a rendelkezés azt a felső célt, amit éppen elérni szándékolt. Nagy gyülekezeteinkben olyan mérvű lelkési munkaerő-szaporításra lesz tehát szükség, hogy pl. minden 5000 lélekre legalább is hét téli hónapban, 2—2 olyan lelkészjellegű egyénnek kell esnie, akiknek idejét nem foglalják le a vallásórák. Ne felejtsük, hogy a tömeggyülekezet lelképásztori gondviselése és adminisztrálása aránytalanul súlyosabb terhet ró a lelképásztorra, mint egy kis gyülekezeté.

A másik nehézség a stóla kérdés. Ha köte-

lező a lekeszi szolgálat igénybevétele, gondoskodnunk kell a stóla rendszer eltörléséről. A magam részéről nagyon örülök, hogy e tárgyban generális intézkedés szüksége fog fentforogni, mert a belmissziói munka sikerét növelni fogja, ha a stóla az egész vonalon megváltatván, eltörltetik. Kár volna, ha ezek a nehézségek nem volnának legyőzhetőek s esetleg e miatt nagynépszerűségű egyházközégekben törvényünk ezen intézkedéseit nem lehetne végrehajtani. Azért caveant consules!

Gönczy Béla.

Készséggel adjuk közre a fenti súlyos és komoly sorokat, amelyek írójának személye és munkássága elegendő biztosíték arra, hogy ezeknek az aggályoknak *nem* a papi kényelemszeretet és a munkatöbblettől való irtózás a végső sugallója. Magunk is a legteljesebb mértékben osztozunk az itt előtárt aggályokban. Akármilyen kivételes értékű lelki ajándék egyházunk számára az új liturgia s akármily jogosultaknak tartjuk a *legmagasabb elvi szempontból* éppen ezt a két rendelkezését is: a gyakorlatban való keresztül-erőszakolásuk, a megfelelő előfeltételek híján, jóvátehetetlen zavarokra vezetne s végül sem volna kivihető. Tömeggyülekezeteink lekipásztorai, akik egyéb munka területeiken is a Sisyphus követ görgetik becsületesebben, de emberileg csaknem reménytelen erőfeszítésekkel, igazán nem szolgáltak rá, hogy az új liturgia édes gyümölcse éppen csak az ő számukra eressen keserű levét. *Legyen szabad remélnünk, hogy legalább az új liturgia végrehajtási utasításának során adatni fog e rendelkezéseknek a tömeggyülekezetekben való végrehajtására némi „kegyelmi idő”.* Ez érdekből kívánatos volna, hogyha e kérdés egyházi lapjainkban az érdekelt lekipásztorok részéről még behatóbban is megbeszélgetnék s a vonatkozó anyagra az Egyetemes Konvent figyelme kellő időben felhívatnék. Nagy kár volna darázsfészket csinálni abból, ami áldások forrásává lenni hivatott kicsiny és nagy gyülekezetek számára egyformán.

R. I.

A Péter András gimnázium András-napi és a Magyar Prot. Irodalmi Társaság irodalmi estélye Szeghalmon.

Ravasz László püspök ritka és kedves kitüntetésben részesítette a szeghalmi református egyházat, midőn nov. 30-án este 7 órakor Harsányi Pál esperes és Áprily Lajos kiváló költő és Török Kálmán, a betegen fekvő Török Pál Prot. Irodalmi Társaság titkára helyettesének kíséretében Szeghalomra érkezett, hogy a nevezett társaság javára előadást tartson a másnap, advent első vasárnapján a templomban prédikáljon. A vasútnál a gyülekezet lelkipásztora és Nagy Miklós gimn. igazgató fogad-

ták a kedves vendéget a tanári és tanítótestület tagjaival együtt.

Este 8 órakor a helybeli intelligencia teljes számmal, a vidék is, különösen Köröstarcsa, Körösladány és Vésztő intelligenciája nagy számban a legnagyobb lelki élvezettel hallgathatták végig az irodalmi estély szép folytonosságban lepergő, kiváló műsorát. — Az Ambrus-mozi nagy terme, ha nem is telt meg zsúfolásig — mert érthetetlen módon a helybeli tehetősebb gazdák s iparosok, mint mindig, most is távollétükkel jelezték, hogy mily nagy még a lelki dermedtség s a kultúra iránt való közöny —, de mégis több mint 500 hallgatóval fényárban várta a nagy püspököt, a nagy erdélyi költőt s a többi kedves szereplőket.

Nagy Miklós gimn. igazgató megnyitó beszéde egyrésztől üdvözlés volt az irodalmi estély kiváló szereplőihöz, másrészt kegyeletes megemlékezés a Péter András gimnázium nagynevű alapítója magyar jelleme, lelki gazdagsága és áldozatkészségének szépsége felől, akit a magyar Alföld keménynövésű, illatos- és méz-édesvirágú akácájával aposztrofált.

Baka János kántor zengő baritonján Tar-nay néhány szomorú, klasszikus műdalát adta elő, Papp Ildikó zongorakíséretével.

Majd Áprily Lajos olvasott fel gyönyörű költeményeiből. A költemények művészi formatókélye Arany Jánost, érzelmi mélysége Petőfi Sándort juttatta eszünkbe és mindenkit a legnagyobb elragadtatással emelt fel a költészet magas régióiba.

Bartók—Kodály három kedves magyar dalát adta elő ezután a nőegylet kis vegyeskara nagy tetszést aratva.

Az estély fénypontjával szünni nem akaró taps között jelent meg Ravasz püspök prófétai alakja, hogy elragadó ékesszólással, tiszta logikával, választékos költői nyelven, olyan egyszerűen és mégis felségesen fejtegesse az 1929. év nagy visszatérő centennáris történelmi emlékeit.

A speieri 400 éves emlék alapján a protestantizmus lényegét, amely nemcsak tiltakozás a lelkiismereti kényszer ellen, de buzgó bizonyágtétel is a hitetlenséggel szemben. A szintén 400 éves marburgi kollokvium alapján az evangélium katolicitását, mint a jövődöntő hitélet egyedüli fundamentumát, a népek és országok jobb jövőjének elengedhetetlen feltételét tüntette fel, amerikai útjából vett kedves epizódokkal is illusztrálva. Bethlen Gábor halálának 300 éves évfordulójával kapcsolatban gyönyörűen rajzolta a magyar önállóság és öncélúság és a saját erőnkre támaszkodás lehetőségeit és nemzeti feltámadást, dicsőséget hozó áldásait, különösen kiemelve a nagy fejedelem kulturális áldozatkészségének kapcsán az igazi demokrácia lényegét, amely csak valódi és általános népműveltségen alapulhat. Kedvesen emlékezett meg itt Péter András nagy

alapítványtevőről is, kit a népműveltségért hozott áldozatkészségében a nagy fejedelemehez hasonlított s kifejezésre juttatta, hogy az ő iránta való hálás emlékezés vezette arra, hogy Szeghalmon ezen az estélyen megjelenjék. Károli Gáspár centennáriuma alapján a bibliafordítás nagy irodalmi, népéleti és erkölcsi hatásáról lángoló szavakkal emlékezett s a könyvek könyvét s annak igéit mint kietlen pusztaságban sokak által meg nem látott, vagy elföldelt, de mégis örökké csobogó kútforrásként tüntette fel, mely lelket üdit, vigasztal s erősít. Gyönyörű hasonlattal kezdte s végezte be a püspök beszédét, a centennáris emlékeket hasonlította az augusztusi éjjeleken visszavisszatérő hulló csillagokhoz, amelyeket hogy megláthassunk s bennök épülve gyönyörköd-hessünk, az égre kell tekintenünk, ébereknek kell lennünk, hivatásunkat kell teljesítenünk, mint sötét éjben is örökös pásztoroknak. — A majdnem $\frac{3}{4}$ óráig tartó előadást a legnagyobb tetszéssel fogadta a közönség, amelynek pedig több mint fele nem is református, hanem másvallású volt. Az estélyt Nagy József tanár művészi cimbalomjátéka, ki nem győzött elég újrát adni és Péter Zoltán mesteri hegedű játéka — Nagy Miklósné kiváló zongorakíséretével — és a Kaszinói dalárda precízen előadott kara fejezte be.

Az irodalmi est közel 500 P-t hozott a M. Pr. I. Társaságnak. Illesse hála és köszönet érte a szereplőket és a résztvevőket.

Ravasz László püspök úr fáradhatatlan munkakészségét és nagy lelke lángoló tüzeit mutatja, hogy másnap zsúfolásig megtelt templomunkban az istenítiszteletet is ő végezte olyan erővel, olyan bámulatra ragadó lendülettel, hogy csak hálával gondolhatunk a mindenható Isten kegyelmére, ki egyházi és nemzeti újjászületésünk eszközlőjéül, ilyen, szinte emberfeletti nagy prófétát ajándékozott nekünk, szegény magyaroknak.

Templomi beszéde s igehirdetése örökre felejthetetlen lesz azoknak, akik hallgathatták. Hosszúra nyulnék ez a cikk, ha ennek a beszédnek csupán rövid tartalmát is közölnénk, pedig szeretnénk örök igazsága szent pecsétét beleégetni, belevésni a küzdő s magát oly könnyen eladó, világvásárján tolongó emberi nemzetségnek a lelkébe. A halhatatlan lélek drága árát s értékét kötötte szívünkre a lelkeknek ez idő szerint Magyarországon s mi úgy érezzük, az egész világon legékesebb szavú és a legszentebb hittől meggyőződött és meggyőző lelkipásztora.

Prédikáció után még hat kis gyermeket is keresztelt, magát semmitől nem vonogatván. Lélek és élet szólt itt is beszédéből.

Templom után a levante díszszázad s a gimnázium cserkész ifjúsága tisztelegve vonult el a templom kapujában álló püspök előtt, ki szeretettel viszonzta a jövőndő magyar reménység zálogainak, az ifjúságnak hódolatteljes üdvözlését. A presbitérium a lelkipásztor vezetése

alatt hálával köszönte meg a lélekemelő és építő szolgálatot, melyet püspök úr köztünk végezett. Mivel azt hiszem, hogy az egyetemes magyarságnak érzését fejeztem ki köszönő beszédemben, szabad legyen vezérgondolatát ideiktatnom: üzen az Isten a fényes napsugárral őszi hervadásban és levélhullásban a haladókó természetnek, igérvén neki nyári napsugárban dús aranykalászt, a lelki világban üzen az Isten a világnak ama fényes napja, a mi Urunk Úr Jézus Krisztus által az ő igéjében, mint Krisztus követe úgy járt itt köztünk püspök urunk, ki lánglelke illatával, hitének fényével lelkünket az örökkévalóság fényrózsáival teleszórta, körülsugározta és reánk árasztotta az áldott mennyei békességet.

Püspök úr szeretetteljes szavakkal válaszolt s újból kiemelte Péter András nagy fejedelmi alapítványtevő tetteiben nyilvánult igaz kalvinista magyar hitét s érzését. Ezután a lelkipásztor egyenkint bemutatta püspök úrnak a presbitereket s közöttük az évtizedek óta presbiter s volt községi bíró H. Kiss Ferenc presbitert, ki az atyák hűsége és áldozatkészsége szerint az „újtelepi templom-iskola tornyába 700 P költséggel, feleségével Soós Máriával együtt, Isten dicsőségére egy 150 kg.-os harangot öntetett”.

Szívünk szerint kívánjuk, hogy a drága élet, fényforrás s ajándék, mit Ravasz László püspök úrban reménykedőn bír az egyetemes szegény magyar haza, legyen még sokáig, de nemsokára beteljesült valóság — hit, remény s erő.

(Szeghalom.)

Papp Lajos.

Huszonötéves lelkészi jubileum.

November hó 24-én ünnepelték meg a kunhegyesi reformátusok lelkipásztoruknak: Maklár Károlynak, kunhegyesi lelkészkedése 25 éves évfordulóját. Maklár Károly 25 év óta szolgálja gyülekezetét ernyedetlen szorgalommal. Munkásságát a hevesnagykunsági református egyházmegye is igénybevette s hosszabb ideig egyházmegyei főjegyzőségi tisztséget viselt, mignem néhány évvel ezelőtt a tiszántúli egyházkerület lelkészi aljegyzője lett s ez idén a dr. Révész Imre lemondásával megüresedett egyházkerületi főjegyzői állásba emelte őt a közbizalom.

A jubiláris ünnepségre a hevesnagykunsági egyházmegye képviselőjében megjelentek: Török Imre, kisújszállási espereslelkész; dr. Hercegh Béla egyházmegyei gondnok; Csomasz Dezső mezőtúri, Tóth János kunmadarasi, ifj. Csányi Béni kenderesi, Varga Zoltán abádi, Szappanos Károly abádszalóki lelkészek s Debrecenből Baja Mihály lelkész. Az ünnepély első része délután a hatalmas templomban zajlott le.

Gyülekezeti éneklés után Masáth Ferenc emelte a lelkeket buzgó imádságban az Egek Urához, majd a református énekkar és a gyüle-

kezet énekszámára után Török Imre kisújszállási lelkész, a hevesnagykunsági egyházmegye esperese tartott szívbemarkoló, hatalmas prédikációt. Csathó Gábor énekvezér szóp szoló éneke után Józsa István főgondnok a presbiterium élén felvonulva az úrasztala körül, meleg szavakkal köszöntötte a hív pásztort s a gyülekezet emléke és ajándékaiként egy remekbe szabott díszpalástot nyújtott át a könnyekig meghatott lelkésznek, ki válaszában úgy a főgondnoknak és lelkésztársának, mint a presbiteriumnak, valamint a tiszteletére megjelenteknek és az egész gyülekezetnek szívhezszóló s mindenkit könnyekre ragadó köszönetet mondott a 25 év alatt öt körülvevő szeretetért s mostani ünnepeléséért. Az énekkar szép énekszámára után ugyan csak ő mondott áldást a gyülekezetre.

Az ünnepély másik része az egyház tanács-termében folyt le, ahol a különböző testületek üdvözölték az ünnepeltet.

Az ünnepély harmadik része a Polgári Kör helyiségében rendezett társasvacsora volt, melyen megjelent Kunhegyes város társadalmának minden rétege, hogy ünnepelje szeretett lelkipásztorát. A vacsorát a kunhegyesi nők főzték és szolgálták fel nagy szeretettel. Itt az első felköszöntőt dr. Herczegh Béla ügyvéd, egyházmegyei gondnok mondta, — majd Török Imre esperes, Józsa István főgondnok, Baja Mihály debreceni lelkész beszéltek s végül az ünnepelt lelkész köszönte meg az ünneplést.

A kunhegyesi lelkészi jubileum arról győzte meg a figyelmes szemlélőt, hogy a becsület és önzetlen lelképásztori munkát ma is megbecsüli a mi református népünk. Mi magunk részéről is melegen köszöntjük Maklár Károly kunhegyesi lelkész, egyházkerületi főjegyzőt, negyedszázados lelkészi munkálkodása határkövénel.

Irodalom

A Prédikátor Könyve. *Tanulmányok, előadások, prédikációk.* — *Írta: Muraközy Gyula Kecskemét, 1929. „Kultúra“ könyvkereskedés. 8°, 239 lap. — Ára fűzve 6-40 pengő, kötve 8 pengő.* — Ha van ma magyar református író, akinek könyve ismertetésénél nem sablonszerű kongása, hanem jelentős súlya van e kifejezésnek: „nem kell őt már a magyar református közönség előtt bemutatnunk“ — akkor Muraközy Gyula kiváltképpen és csak nagyon kevesekhez hasonlóan az. Még mielőtt a Református Figyelő megindult volna is — amelynek jelentőségében egyre emelkedő katedráljából ma már hetenként ezrek elméjéhez és szívéhez szól — már addig is az ország prédikátorai közé tartozott. Ebben a kötetben a legutóbbi küzdelmes évek folyamán megjelent tanulmányainak, megtartott előadásainak és igehirdetéseinek színe-java van összegyűjtve. „Előadás“, „tanulmány“ és „igehirdetés“ egyébként a Muraközy Gyula munkásságában végső-

leg csak formai megkülönböztetés. Előadásai, tanulmányai, szóljanak bár azok Ibsenről, vagy Papiniról, Assisi-i Ferencről, vagy a zsidókérdésről, a turáni átokról, vagy március tizenötödikéről, kivétel nélkül magasrendű igehirdetés-számba mennek: csak éppen hogy a textus nincs eléjük odairva, de minden sorukon átizzik az örök Ige. Prédikációi s egyéb igehirdetési viszont ugyanazt a ritka irodalmi és tudományos műveltséget s a művészi meglátó- és alkotóképességet ugyanazt a kivételes erejét sugározzák, amelyeket előadásaiban és tanulmányaiban szeretünk és csodálunk. A szerző ama legritkább fajta költő- és művészprédikátorok közé tartozik, akiknél az egyéniségnek és a szellemi tevékenységnek ez a kétféle jellege és iránya nem rontja, hanem emeli egymást: a költő és a művész színeket és szárnyakat ad az igehirdetőnek, az igehirdető pedig a legmélyebb vizekre tereli a költőt s a művészi öncélúságnál is magasabb és egyetemesebb célkitűzéshez szoktatja: Isten dicsőségének szolgálatához. Muraközy Gyula ma nemcsak református egyházi, hanem egyetemes magyar és keresztyén szempontból is egyik leghivatottabb és legáldottabb léleknevelőnk. Köszönet és hála illeti azért a testvéri szolgálatáért, hogy most legértékesebb írásainak kötetbe gyűjtésével meghosszabbítja és állandósítja azt a tisztító, emelő és mélyítő lelki hatást, amely élő és írott szavának szakadatlan igehirdetéséből nemcsak hozzáméltó szép nagy kecskeméti gyülekezete, hanem egy egész ország és nemzet életébe árad. Könyvének nemcsak a lelkipásztori könyvespolcok egyik legértékesebb darabjává kellene válnia, hanem minden művelt és tanulni szerető magyar református ember közös kincsévé.

ri.

Halottaink

Schaffner Guláné Lente Gabriella oklevéles tanítónő, a debreceni egyház volt h.-tanítónője életének 27. évében háromheti súlyos szenvedés után elhunyt. Férje, szülei, egy öt és egy hetéves leánykája gyászolják. — Az Úr kötözze be a megsebzett szíveket.

Különfélék

A debreceni egyházközségben a főgondnoki tisztség az áldottemlékű Nagy József halála óta üresen áll. Most általánosan megnyilatkozó óhaj, hogy az üresen levő főgondnoki tisztség minél előbb töltsék be, és pedig a debreceniek régi szokása szerint a város polgármesterével. Ezt a régi szokást híven követték az újabb és legújabb időben is. Simonffy Imre, Kovács József, Márk Endre egyaránt főgondnokai voltak a református egyháznak. Csak akkor szakadt meg a város és az egyház között

fennállt ősi és kellemes összeköttetés, amikor Márk Endre megvált a polgármesteri állástól, mert az akkori időkben több éven át üresen maradván a polgármesteri szék, az alatt az idő alatt főgondnokká választották Nagy Józsefet, aki viszont olyan közbecsülésben állt és olyan kitűnően megfelelt feladatainak, hogy nem lett volna illő kihagyni a szeretettel betöltött tisztségéből. Most azonban itt a legjobb alkalom a régi rend helyreállítására. Vásáry nemcsak mint polgármester, hanem mint régi gyökeres debreceni család sarja és mint egyházunknak már is sok érdemet szerzett előkelő munkása, méltán foglalhatja el a legnagyobb magyar egyházközség főgondnoki székét. Bizonyára szeretettel fogja őt ebben a tisztségben is üdvözölni Debrecen város egész népe s közelebbről az egész reformátusság. Ez a közelesen napirendre kerülő választás lesz a legszebb cáfolata annak a sokszor, de mindig alaptalanul hirdetett szóbeszédnek, hogy a református egyházban és különösen a debreceniben, politikai párt szempontok szolgálnának irányadásul az állásfoglalásokban. Pedig ebből csak annyi igaz, hogy mi nem szününk meg őszintén megbecsülni az egyik embert azért, mert az egyik politikai párthoz tartozik, éppenúgy, mint ahogy sietünk elismerni a másik ember érdemét, aki pedig a másik politikai pártnak tagja.

Szabó Géza segédlelkész, aki eddig Makón teljesített szolgálatot december 1-én elfoglalta dr. Baltazár Dezső püspök mellett segédlelkészi állomását. Szeretettel fogadjuk az új segédlelkészt és Isten áldását kérjük gyülekezetünkben való forgolódására.

Tisztújítás Debrecenben. Az utolsó általános tisztújítás — mert most már a polgármester kivételével életfogytig választatnak a tisztviselők — december 2-án volt Debrecenben. Polgármester az eddigi nagytehetségű ifjú polgármester, dr. Vásáry István lett, egyhangú választással. A nagy lelkesedést, mely Vásáry Istvánt ismét a polgármesteri székbe emelte, megértjük mi, tisztántúli reformátusok valamennyien, mert mint egyházkerületünk főjegyzője és tanácsbírája, nekünk is kiválóan értékes munkát végez és az ő házanépe velünk egyformán dicséri az Urat. Rajta kívül is sok ismerős név van az újjáalakított magisztrátusban, többen olyanok, akik maguk már szép nevet szereztek, többen olyanok, akiket már az atyjuk-nagyatyjuk után is bizalommal fogadunk. A polgármester, mind az öt tanácsnok, a főügyész, az árvaszéki elnök és mindegyik ülnök, a tíz aljegyző közül nyolc tartozik a mi egyházunkhoz. Mindnyájuk munkájára Isten áldását kívánjuk.

A Volt Iskolatársak Szövetsége a szövetség céljaira december hó 4—8. napjain a kollégium dísztermében kiállítást rendezett szép siker mellett. Kiállításra kerültek: kézimunkák, iparművészeti remek, régiségek, gyümölcsök, élő és művirágok, ékszerek, képek, játékok, tom-

bola-tárgyak, könyv- és papírkülönlegességek, háztartási cikkek stb.

Az Árpád téri egyházzrész rövid időn belül gyülekezeti otthonhoz jut. A presbiterium az emeletes paróchia földszinti részének két nagy- és két kisebb helyiségét megfelelő gyülekezeti otthonná alakíttatja át. A munkálatok már folyamatban vannak. Rövidesen megkezdődhetik tehát az Árpád téri egyházzrészben is a téli munka.

A Szülők Iskolája az idén is dr. Veress István tanítóképzőintézeti igazgató vezetése alatt szép eredménnyel működik.

A debreceni gyülekezet presbiteriumába Kardos László és Balogh Sándor presbiterek helyére Zih Géza és Siposs Imre hívtak be, akik az esküt a presbiterium előtt le is tették.

A temetéseknél előforduló rendetlenségek kiküszöbölésére a Lelkészi Kar javaslata alapján erélyes intézkedéseket hozott a debreceni egyház presbiteriuma.

Az LX. évfolyamú Közlöny, a debreceni theologus ifjúság lapjának decemberi száma is gazdag tartalommal jelent meg.

A Debreceni Bethlen Gábor Kör egyetemi istentiszteleteit december hó 1-én Török Imre kisújszállási esperes-lelkész, december 8-án dr. Szász Imre monostorpályi lelkész végezték.

A jugoszláviai magyar reformátusok november 12—14. napjain református napokat rendeztek, ugyanekkor volt az egyházmegye közgyűlése is.

A hernádszurdoki gyülekezet egyhangú lelkesedéssel Kocsis Sándor nyíri-i lelkészt választotta meg lelkészi állására.

Az Ispotály-templomban jól sikerült vallásos ünnepély volt december hó 1-én d. u. 5 órai kezdettel. Kátét olvasott és imádkozott Molnár Ferenc, az ispotályi egyházzrész vezető lelkésze. Kátét magyarázott Felker János okleveles lelkész. Szavalt Pethő József hit-tanhallgató. Énekelt vitéz Úry Lajos református tanító. Záróimádságot mondott Szabó Gyula az egyházzrész segédlelkésze.

Egy aranygyűrű volt a péterfiauccai egyházzrész perselyében, melyet a nemes szívű adakozó a szegények karácsonyi megajándékozására adott.

A mesteruccai egyházzrész leányköre december hó 1-én szép siker mellett a szegény iskolás gyermekek felruházására a mesteruccai elemi iskolában vallásos ünnepélyt rendezett. A vallásos ünnepélyen megnyitó beszédet mondott Ruzsás Lajosné a leánykör vezetője. Ének, szavalt, egyfelvonásos színjáték előadása után az ünnepélyt Uray Sándor, az egyházzrész vezető-lelkészenek beszéde zárta be.

A csapóuccai egyházzrész karácsonyi vásárja a szokott kis házi ünnep keretében november hó 30-án nyílt meg a gyülekezeti teremben. A megnyitó ünnepélyen dr. Révész Imre lelkész tartott beszédet és az egyházzrész négyeskara énekelt.

A Theologus Szövetség őszi kisgyűlése nov. hó végén volt Sárospatakon. A kisgyűlés foglalkozott a theologus üdülőtelep létesítésének gondolatával s az üdülőtelepre való gyűjtést a theológiák fokozott figyelmébe ajánlotta.

A pápai theologia akadémián hetenként háromszor gyűlnek össze a hallgatók bibliakörbe. A gimnáziumban szintén három bibliakör működik. A nőnevelőintézet polgári iskolás növendékei között is folyik a bibliaköri munka. Most szervezik a tanítónőképzősök bibliakörét is.

A nádudvari gyülekezet Veress Géza lelkész nyugdíjbavonulásával megüresedett lelkészi állására nagy szótöbbséggel Kovács Pál fegyverneki lelkészt választotta meg. Isten áldását kérjük az ifjú lelkészre és a gyülekezetre egyaránt.

A nyirbogdányi gyülekezet egyhangú meghívással Kiss György segédlelkészt választotta meg lelképásztornak. Isten áldása legyen a gyülekezeten és a pásztoron.

A kadarkúti gyülekezet Balla Árpádot választotta meg lelkészenek. Munkálkodjék új munkakörében anyaszentegyházunk üdvét előmozdítva Isten dicsőségére.

A gárdenyi gyülekezet — miután a második választáson is mind a két jelölt egyenlő szavazatot kapott — sorshúzás útján Barcza József volt debreceni segédlelkészt választotta meg.

Az ondi gyülekezet Benke Kálmán miskolci segédlelkészt hívta meg egyhangúlag lelkészenek.

A tiszainokai egyház lélekemelő ünnep keretében avatta fel 142 éves megújított templomát és új második számú iskoláját. Az avatóünnepélyen résztvett dr. Baltazar Dezső püspök is, valamint Maklary Károly egyházkerületi főjegyző és Török Imre esperes és a környékről kilenc lelkész.

A szamostatárfalvi gyülekezet 4600 pengőért új lelkészlakot emelt. Felavatásán imádkozott Kósa Zsigmond komlódtótfalui lelkész. A gyülekezet ez alkalommal lelkészt Csizsár Árpádot szép paláttal ajándékozta meg.

A kecskeméti református reálgimnázium Bethlen ünnepélyt rendezett.

A Hit és Szolgálat mozgalmanak derecskei konferenciája 29-én és 30-án november és dec. 1-én több, mint száz vidéki résztvevő jelenlétében s a helybeli gyülekezet tagjainak nagy érdeklődése mellett zajlott le. A hallgatók sorából is értékes hozzászólások és bizonyágtévesek kísérték az előadásokat. Bár több előadónak betegség, vagy más ok miatt történt elmaradása sokat változtatott az előre megállapított programmon, a konferencia lelki áldásokban mégis igen gazdag volt s méltán sorakozik azon konferenciák mellé, melyeket a derecskei egyházban minden év őszén szoktak tartani. A péntek reggeli megnyitó istentiszteleten Sallay István (Budapest) hirdette az Igét, aki még egy előadást is tartott „A gazdasági válság és az egyház” címen. A többi előadások tárgyai a következők voltak: Krisztus nélküli lelkek, A női

diakoniáról, A házi- és magánáhitat, Az egyház gyakorlati munkájának akadályai és erősségei, Az egyháztalagok munkájának akadályai, Szomszédos gyülekezetek találkozása, A Biblia három jubileuma, A lélekhalászat, amelyeknek előadói Nagy István (Debrecen), Biberauer Richárd (Budapest), Fekete Gusztáv (Szentpéterszeg), Nagy István (Kisújszállás), Szabó Gyula (Hajdúböszörmény), Czákó Jenő (Cegléd), vitéz Úry Ferenc (Konyár), Horeczky Béla és Tomay Dezső (Derecske) lelkészek voltak. A lelkészek és tanítók részére tartott megbeszéléseket dr. Szász Imre, Kósa Béla és Dankó Sándor vezették. Czeglédy Sándor megérkezése mindenkinek örömet szerzett s ő rövid ideje alatt is háromszor szolgált: evangelizáló beszédet, istentiszteletet és előadást tartott. Nagyon értékes gondolatokat és terveket ébresztett fel Tóth Árpádné debreceni tanítónőképzőintézeti tanárnő „A nők az emberszeretet munkájában” című előadása. A konferenciát vasárnap este vallásos ünnepély zárta be, amelyen Szabó beszédén kívül szavaltatok és énekszámok voltak műsoron. Az énekkarokat Hatházy Sándor vezette. A konferencia rendezői Vadon Béla lelképásztor és Kovács Kálmán segédlelkész voltak.

Pályázati hirdetés.

A kisari református egyház kántortanítói állására pályázatot hirdetünk.

Fizetés: úri lakás és mellékhelyiségek, 14 kat. hold föld egy tagban, négy legeltetési jog, 25 mázsa búza, 6 öl kemény tűzifa beszállítva, 300 pengő készpénz, temető egyharmad használati joga. Ismétlősökért 75 pengő. Mivel az értékegység magas: a kántorságért külön díjazás.

Kötelesség: a III—VI. osztályok, ismétlősök, levették, dalárdisták oktatása, másik tanítót és lelkészt helyettesíteni, egyházi jegyzőkönyveket vezetni, belmissziói munkában segídezni.

Pályázati kérvényeket e hirdetés megjelenésétől számított nyolc napon belül alóírottához kérjük küldeni Kisarba, u. p. Magyar.

Református iskolaszéki elnök.

A szerkesztésért és kiadásért felelős a lapfőigazgató:
Dr. KUN BÉLA.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése

Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

✱

Kitűnő fűtőképességű magyar „Perpetuum“-kályhák.
Magyar gyártmányú zománc-edények,
zsír-bődönők, disznóölő-kések, husvágó-gépek.
Telefon 6. és 15—48.

**Hazánk legrégebb és legnagyobb
harangöntődjéje**

ALAPÍTVÁ 1816-BAN.

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

m. kir. udvari szállítók

SOPRON.

Harangokat

**öntenek a legfinomabb harang-
öntőzetből minden hangnemben
és legszebb kiviteiben.**

Legmagasabb bel- és külföldi kitüntetések bizonyít-
ják harangjaink kiváló minőségét.

1900. évi párizsi világkiállításon nagy aranyérem stb.,
stb., majd legújabbán a soproni, celldömölki,
székesfehérvári, kapuvári, szombathelyi és
kaposvári országos kiállításon nagy arany-
éremmel kitüntetve.

**Szállítunk előnyös fizetési feltételek mellett,
az egyházak teljes megegyezésére.**

Költségvetések és kiszállások ingyen és díjmentesen.
Összes szállított gyártmányainkról elismerőleveleket tudunk felmutatni

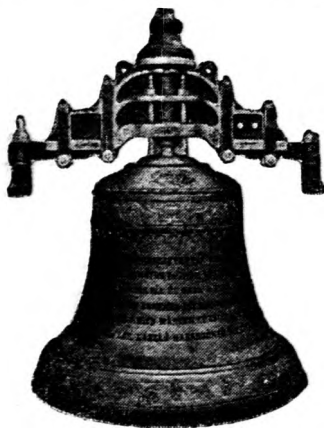
Magyarország aranykoszorús mestere

SZLEZAK LÁSZLÓ

harang- és ércöntőde, harangfelsze-
relés és haranglábgyár

BUDAPEST, VI., FRANGEPAN-U. 77. SZ.

Telefon: Lipót 913-53. sz.

A törökszentmiklósi
református egyház részére
készült 1770 kgr.-mos harang.

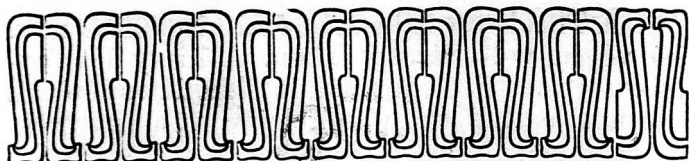
Az 1900. évi párizsi világ-
kiállításon díszoklevéllel,
1921. és 1923. évi vasipari
kiállításon aranyéremmel,
az 1925. és 1926. évi kézmű-
ipari tárlaton kormánydísz-
oklevéllel, 1927. és 1928. évi
budapesti, székesfehérvári,
szentesi és szombathelyi
kiállításokon nagy arany-
éremmel kitüntetve.

Költségvetéssel díjmentesen
szolgál.

Előnyös fizetési feltételek.
Számos egyházi elismerőlevél

Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalata. 1929.

Megjelent!

Megjelent!

A vallástanítási és egyházi énektanítási tanterv és utasítás

a magyarországi református elemi
népiskolák és továbbképző (ismétlő)
iskolák részére.

A református egyetemes konvent hivatalos
kiadványa.

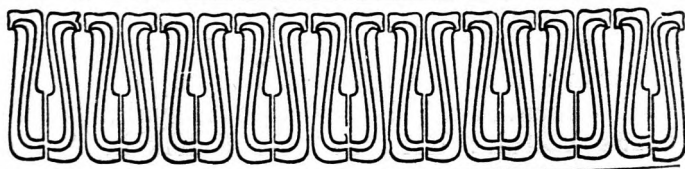
Szállítja 85 fillér bélyegben való
előzetes beküldése ellenében

portómentesen

„Méliusz”
könyvkereskedés

Debrecen, Ferenc József-út 26.

Telefon 2-70.

SZÁSZ KÁROLY CENTENÁRIUMI BIZOTTSÁG

Budapest, a postabélyeg kelte

1929 november hó 3-án tartotta a Szász Károly Centenáriumi Bizottság alakuló ülését a Magyar Tudományos Akadémia helyiségében. Az alakuló ülésen Balogh Jenő, az Akadémia főtktára távollétében és felkérésére Kozma Andor, a Kisfaludy Társaság másodelnöke elnökölt. Az ülésen a magyar egyházi és közélet kiválóságai vettek részt és felszólaltak Ravasz László püspök, Szaboleska Mihály református lelkész, Voinovich Géza, a Magyar Tudományos Akadémia és Kisfaludy Társaság tagja, Papp Károly debreceni egyetemi tanár.

Ravasz László beszédében rámutatott Szász Károly működésének fontosságára, a fejlődő magyar intelligenciára való hatására, rámutatott arra, hogy ő volt, aki irodalmi munkásságával még az „arany félszázadban“ is kiemelkedett. Az élő magyar értelmiségnek kötelessége háláját és elismerését azzal leróni a százéves pap-literátor előtt, hogy munkáit, melyek ma époly frissek és üdén hatnak, mint megírásukkor, kegyelettel és büszkeséggel olvassa.

Voinovich Géza, aki a Szász Károly centenáriumi kiadást Ravasz László és Budai Gergely közreműködésével sajtó alá rendezte, a következő beszédet mondotta:

Midőn Szász Károly születési évének százados fordulóján az irodalmi társaságok, egyházának vezető férfiai, közművelődésünk vezérei sorra meghajolnak immár majd száz éven át élő és éltető hatása előtt: voltaképpen azon emlék előtt tisztelgünk, melyet maga emelt magának, műveiben. Az ember és a lelkipásztor példáján és személyes hatásán felül el nem múló irodalmi művek hirdetik az ő nagyságát. Ő a maga korának, az egész magyar művelődésnek egyik legmunkásabb és leghasznosabb alakja. Annnyit dolgozott, hogy kötetiből egész könyvtár telne ki. Együtt van azokban vers és próza; a versköltészetnek szinte valamennyi ága a lírától az epikán át a tragédiáig; eredeti költői munkáit műfordítások kísérik, ezeket tudományos fejtegetések. Egyházi dolgozatainak tömege, mint szónoké s íróé, maga elég volna egy ember életre. Dús magvetésének csak válogatott termését lehetett a mai nehéz időkben összegyűjteni, öt kötetben; ez az öt kötet, melyet itt bemutatok, fáradhatlan, buzgó szellemét minden oldalról megvilágítja. Sokféle munkásságát Beöthy Zsolt azzal magyarázta, hogy mindent szeretett. E sokoldalúságot mégis egységbe foglalja emberjelleme, s hivatásának egész valóján uralkodó magasztossága. Egyházi beszédeiből egy kötetnyit válogatott össze nagynevű, méltó utóda, Ravasz László püspök, s a pap-literátor mesteri jellemzésével vezette be. E beszédük minden során költői lendület s a költői nyelv ékessége ragyog. Viszont költészete a legmagasabb eszmények, hit, haza, család körül repdes. Moga Arany János mondotta, hogy ez a nemes, izléses, hangulatos költészet valódi irodalmi szükségesség. Vannak költeményei, melyeket az idő nem fog eltaposni, mert a hozzáértők a kezükben tartják. Szász Károlyban a ma-

Évezők gyönyörködő kedve párosult a nagy tanítók közlési vágyával, mely a maga élvezetét, ismereteit minél többekkel kívánja megosztani. Ez avatta műfordítóvá. Itt is Moore, Lamartine, Victor Hugo vallásos érzéseit visszhangozta. Fogékonysága az irodalmi hatást szinte eredeti benyomásként adta tovább; ebben áll fordításainak jelessége.

Ajkamon kiömlt az ének,
Mint belehelt hang fuvolán

mondotta maga. Fel bírt emelkedni az óriásokhoz; s mikor a világhódító nagyok sisakjával elfödte arcát, akkor volt a legnagyobb, mint Kemény Simon a Hunyadi János vértjében.

Egész könyvtárt adott a művelődni kívánók kezébe műfordításokból. Irodalmunknak méltó büszkesége, hogy a múlt század második felében minden klasszikus megszólalt magyar nyelven; hogy aki csak magyarul olvasott is, világirodalmi műveltségre tehetett szert. Ezért legelső sorban Szász Károlynak vagyunk hálával adósok.

Fordításain maga is emelkedett; elég erősnek érezte magát nagy epikai koncepcióra eredetiben is. Arany nyomán járt, de járhat-e magyar epikus más úton, jobb úton? Legnagyobb époszi alkotása, *Salamon*, az Akadémia Nádasdy-díjának koszorújával dicsekszik, melyre *Buda halálának fénye ragyog*, s e koszorút a legnagyobb magyar kritikusként, Gyulai Pálnak a keze nyújtotta neki. Szász ezzel nemzeti munkát végzett; nála nélkül királymondakörünk máig is várna e rész feldolgozójára.

Epikai munkái és fordításai vezették a világirodalom nagy époszainak tanulmányozására; ez a hatalmas mű képviseli ez öt kötetben irodalmi tanulmányait. Alapvető munka, máig a legnagyobb összehasonlító irodalomtörténeti fejtegetés nálunk. Az irodalmi szempontok mellett hivatása nyitja meg szemét egy szellemfejlődéstörténeti megfigyelésre: mindenütt kutatja az époszokban rejlő istenfogalmat.

Szász Károly széleskörű munkásságának csak irányait, útjait, csúcspontjait mutatja ez az öt kötet; úgy vannak belefoglalva, mint a mesékben a dióhéjba szorított aranyos öltözetek. De így is érezzük súlyát, látjuk ragyogását, látjuk, hogy szétterítve, a szellemi élet hány ágából mekkora darabokra terjedt munkássága. Mint életében, munkái ma is bizonyosan megtermékenyítői lesznek a magyar műveltségnek.

A bizottsági ülésen elnök kérésére Ineze Gábor református lelkész, a Centenárium Bizottság titkára felolvasta a Szász Károly Centenárium Bizottság tagjainak névsorát, melyet idemellékelünk.

Ninesen olyan evangéliumi lélek, mely ne gondolna büszkeséggel a Petőfi és Arany János századának nagyok között is kimagasló Szász Károlyára, akinek munkáiból gyönyörű, díszes kiadásban jelenik most meg egy ötkötetes gyűjtemény. Ez a nemzeti közkinesszámba menő munka lelki tápláléka lesz mindenkinek, aki kezébe veszi és kegyelettel gondol a nagy író lelkipásztorra. Kézzelfogható bizonyítékául szolgál mind az öt kötet annak a rendíthetetlen igazságnak, hogy az evangéliumi lelkipásztoroknak minden igehirdető és irodalmi munkája szervesen folyik bele a nemzeti életnek és irodalomnak a nemzet minden gyermekét egyformán tápláló oszthatatlan medencéjébe.

SZÁSZ KÁROLY CENTENÁRIUMI BIZOTTSÁG

SZÁSZ KÁROLY CENTENÁRIUMI BIZOTTSÁG

tagjai:

ALMÁSSY LÁSZLÓ dr.
 ÁNGYÁN BÉLA dr.
 ANTAL GÉZA dr., Pápa
 ÁPRILY LAJOS
 BABITS MIHÁLY
 BAJA MIHÁLY, Debrecen
 BALOGH JENŐ dr.
 BALTAZÁR DEZSÓ dr., Debrecen
 BARTHA LÁSZLÓ, Tiszalök
 BARTÓK GYÖRGY dr., Szeged
 BENEDEK SÁNDOR dr.
 BENEDEK ZSOLT dr.
 BEÖTHY LÁSZLÓ
 BERNÁT ISTVÁN dr.
 BERTÓK BÉLA, Munkács
 BEZEGH-HUSZÁGH MIKLÓS
 BOTTLIK ISTVÁN báró
 BUD JÁNOS
 BUDAI GERGELY dr.
 BALOGH ELEMÉR, Pozsony
 CHERNEL ANTAL, Tömörd
 CSÁNKY BENJÁMIN, Debrecen
 CSÁSZÁR ELEMÉR dr.
 CSATHÓ KÁLMÁN
 CSEKEY SÁNDOR dr.
 vitéz CSIA SÁNDOR dr.
 CSIKESZ SÁNDOR, Debrecen
 CSILLÉRY ANDRÁS
 CZEGLÉDI SÁNDOR, Cegléd
 CZETTLER JENŐ dr.
 CZIÁKY ENDRE, Abaujszántó
 CZIPIOTT GÉZA, Szentgotthard
 DARÁNYI GYULA dr.
 DARÁNYI KÁLMÁN dr.
 DARKÓ JENŐ dr., Debrecen
 DEÁK GYULA, Kassa
 DEÁK JÁNOS dr., Sopron
 DÉGENFELD PÁL gróf, Téglás
 DÓCZY IMRE dr., Debrecen
 DOMANOVSKY SÁNDOR dr.
 DUSZIK LAJOS, Miskolc
 ELEK JÓZSEF, Sajóháony
 ENYEDY ANDOR dr., Miskolc
 farkasfalvi FARKAS GÉZA
 FARKAS ISTVÁN, Miskolc
 FERENCZY KÁROLY
 FODOR VILMOS dr., Vámosmikola
 FORGÁCS GYULA, Sárospatak
 FROMM LAJOS dr.
 GAÁL ENDRE dr.
 GEDULY HENRIK dr., Nyiregyháza
 GOMBOS LAJOS, Pécs
 GONDA BÉLA
 vitéz GÖMBÖS GYULA
 GULÁCSY ISTVÁN, Gulács
 GYÓRY ELEMÉR, Győr
 HALKA SÁNDOR, Erdősokonya
 HAMAR ISTVÁN
 HANKISS JÁNOS dr., Debrecen
 HARSÁNYI PÁL, Gyoma
 HEGEDŰS LORÁNT dr.
 HERCZEG FERENC
 HERCZEGH GÉZA dr., Kisujszáilás
 HERCZEGH JÓZSEF dr., Pápa

HERMANN MIKSA dr.
 HOFFMAN FERENC dr., Saskatoon
 vitéz HORTHY ISTVÁN, Gyömrő
 HORVÁTH JÁNOS dr.
 HORVÁTH SÁNDOR, Debrecen
 HUSZÁR ALADÁR dr., Kutas
 HUSZÁR DEZSÓ
 IDRÁNYI BARNA, Nagyszalánc
 ILLYÉS GÉZA dr.
 ILOSVAY LAJOS dr.
 IMRE SÁNDOR dr., Szeged
 INCZE GÁBOR
 JAKAB ÁRON, Nagypirit
 JAKAB ÖDÖN
 JALSOVICZKY SÁNDOR dr.
 JANKA KÁROLY, Cigánd
 JÁNKY KOCSÁRD
 JÓKAI-IHÁSZ MIKLÓS dr.
 JOÓ GYULA dr., Kecskemét
 JÓZAN MIKLÓS
 JUHÁSZ ANDOR dr.
 JUHÁSZ LÁSZLÓ, Putnok
 KAAS ALBERT báró
 KALDNER F. KÁROLY dr., Sopron
 KÁLLAY KÁLMÁN dr., Debrecen
 KÁLMÁN JENŐ dr.
 KAPI BÉLA dr., Győr
 KÉKY LAJOS dr.
 KÉLER ZOLTÁN dr.
 KERECSÉNYI ZOLTÁN, Dab
 KISS ERNŐ, Sátoraljaujhely
 KISS FERENC dr., Debrecen
 KISS ISTVÁN dr., Sámsonháza
 R. KISS ISTVÁN dr., Debrecen
 KISS JENŐ dr., Sopron
 KISS JÓZSEF dr.
 KISS ZSIGMOND, Abony
 KLEBELSBERG KUNÓ gróf
 KOLOZSVÁRY BÁLINT dr., Szeged
 KOMORÓCZY IVÁN dr., Jármi
 KONKOLY-TEGE BÉLA, Komárom
 KORÁNYI FRIGYES báró
 KOVÁTS J. ISTVÁN dr.
 KOVÁCS LAJOS, Kisvárdá
 KOVÁCS SÁNDOR
 KOZMA ANDOR
 KÖRÖSI HENRIK dr.
 KULIN IMRE, Debrecen
 Sz. KUN BÉLA dr., Debrecen
 KUTHY DEZSÓ
 LÁNCZI JÓZSEF, Csaroda
 LÁZÁR ANDOR dr.
 LENCS GÉZA dr., Debrecen
 LENKEY GUSZTÁV
 LÉVAY MIHÁLY, Nagykereki
 LIPCSEY LAJOS, Székesfehérvár
 LÓKE KÁROLY, Szomod
 MÁGÓCSY-DIETZ SÁNDOR dr.
 MAKLÁRY KÁROLY, Kunhegyes
 MÁNDY SÁMUEL
 MÁRK ENDRE, Debrecen
 MARTON JÁNOS, Sárospatak
 MARTON LAJOS
 MÁTÉ ELEK dr.
 MATOLCSY SÁNDOR dr., Kaposvár

MAYER JÁNOS
MECZNER BÉLA, Sátoraljaújhely
MEDGYASZAY VINCE, Lepsény
MESTERHÁZY ERNŐ dr.,
Nagygerezd
MIKECZ KÁLMÁN dr., Nyiregyháza
MILOTAY ISTVÁN
MITROVICS GYULA dr., Debrecen
MIKLER KÁROLY dr.
MÓCSY MIHÁLY, Üllő
MÓRA FERENC, Szeged
MÓRICZ ZSIGMOND
MURAKÖZY GYULA, Kecskemét
NAGY ISTVÁN, Szokolya
NAGY JÓZSEF dr., Pécs
NADÁNYI EMIL
NEMES ÁRPÁD
NÉMETHY KÁROLY dr.
NYÁRY PÁL, Pécs
PAIR SÁNDOR dr., Sopron
PÁLÓCZY-CZINKE ISTVÁN
B. PAPP ISTVÁN
PAPP KÁROLY dr., Debrecen
PAPP-SZÁSZ JÓZSEF, Nagykereki
PATAKI TIBOR dr.
PAULIK JÁNOS, Nyiregyháza
PÉCHY LÁSZLÓ, Mátészalka
PEKÁR GYULA dr.
PEKÁR MIHÁLY dr., Pécs
PESTHY PÁL dr.
PÉTER MIHÁLY, Rimaszombat
PETRY PÁL dr.
PINTÉR JENŐ dr.
PODMANICZKY PÁL báró dr.,
Sopron
POKOLY JÓZSEF dr., Debrecen
PONGRÁCZ JÓZSEF, Pápa
PORZSOLT ISTVÁN, Ujfehértó
PORZSOLT KÁLMÁN
PRÖHLE KÁROLY dr., Sopron
PRÖHLE VILMOS dr.
PUKY ENDRE dr.
PUREBL GYÓZÓ dr.
RÁCZ LAJOS, Sáropatak
RÁDAY GEDEON gróf
RADNAI FARKAS
RADÓ ANTAL dr.
RADVÁNSZKY ALBERT báró
RAFFAY SÁNDOR dr.
RAGÁLYI BALASSA FERENC báró,
Ragály
RÁKOSI GYULA
RAVASZ ÁRPÁD
RAVASZ LÁSZLÓ dr.
RÉVÉSZ KÁLMÁN dr., Miskolc
RIPKA FERENC dr.
vitéz SÁFRÁN GÉZA, Miskolc
SÁFRÁN JENŐ
SAMARJAY LAJOS
SCHMIDT IMRE, Pozsony
SEBESTYÉN ENDRE, New-York
SEBESTYÉN JENŐ dr.
SEGESDY FERENC dr., Balatonfüred
SIPOSS IMRE, Debrecen

SIPOS JÓZSEF, Turistvándi
SIPÓCZ JENŐ dr.
SOLTÉSZ ELEMÉR dr.
SÖRÖS BÉLA, Losonc
STRANER VILMOS dr., Sopron
SZABÓ GYÖRGY, Nagytágyospuszta
SZABÓ IMRE
SZABÓ ISTVÁN, Geszt
SZABÓ LÁSZLÓ
SZABÓ ZOLTÁN, Sáropatak
SZABOLCSKA MIHÁLY
SZAKÁCS IMRE, Mórággy
SZARKA SÁNDOR, Nyiregyháza
SZALÁNCZY BERTALAN, Komoró
SZÁSZY BÉLA dr.
SZÉCHENYI BERTALAN gróf
SZELENYI ALADÁR dr.
SZENTMIKLÓSI MÁRTON dr.
SZÉLL GYULA dr., Szeged
SZIGETHY LAJOS dr.
SZILASSY BÉLA dr., Losonc
SZILY KÁLMÁN dr.
SZOMJAS GUSZTÁV
SZTERÉNYI JÓZSEF báró
SZTRANYAVSZKY SÁNDOR dr.
SZUDY ELEMÉR
SZÜCS JÓZSEF, Alsóórs
SZÜCS LÁSZLÓ, Senyeháza
TANKÓ BÉLA dr., Debrecen
TELEKI JÓZSEF gróf
TELEKI PÁL gróf
TELEKI TIBOR gróf, Gyömrő
TILDY ZOLTÁN
TOLNAY VILMOS dr., Pécs
TOMCSÁNYI MÓRIC dr.
TÓTH ENDRE dr., Pápa
TÓTH ISTVÁN dr.
TÓTH LAJOS, Pápa
TÓTH SÁNDOR, Lancaster
TÖRÖK IMRE, Kisújszállás
TURY ZOLTÁN dr.
UDVARNOKY ANDRÁS
UJLAKI FERENC, Amerika
F. VARGA LAJOS, Nagyrábé
VARGA SÁNDOR, Csákvár
VARGHA KÁLMÁN, Kálóz
VARGA ZSIGMOND dr., Debrecen
VASADY BÉLA dr., Sáropatak
VÁSÁRY ISTVÁN dr., Debrecen
VASS VINCE dr., Enying
VERESS JENŐ
VICTOR JÁNOS dr.
VINCZE ELEK, Kiliti
WALKÓ LAJOS dr.
WLASSICH GYULA báró
ZELENKA LAJOS dr.
ZELOVICH KORNÉL
ZIERMANN LAJOS, Sopron
ujszentiványi ZUBKOVITS GYÖRGY
dr.
ZSIGMOND FERENC dr., Debrecen
ZSINKA FERENC dr.
ZSITVAY TIBOR dr.
ZSÓRY GYÖRGY, Tiszakeszi